

20 ÉVES A SZEGEDI UNIVERSITAS SZIMFONIKUS ZENEKAR

Azaz: ki tudja, pontosan mennyi? (Az idevágó alapvicceket – hány éves a kapitány? – mellőzöm). A jubileumi hangverseny bevezetőjében M. Tóth Tivadar, a zenekar elnöke elmondta, hogy a zenekar 1957-ben alakult meg, azonban tudjuk, hogy a '40-es évek elején Szent-Györgyi Albert is játszott az egyetem akkori zenekarában... A 68 év előtti alapítás után nem volt folyamatos a zenekar működése: főként a Szegedi Egyetemi Énekkar kíséretét látta el, t.k. Händel Ünnepi zsoltára előadásában is (egyik ilyen produkcióban 1969-ben a jelen sorok írója is játszott). Az is tudható, hogy az 1970-es évek elején saját kamarazenekara volt az akkor önálló Szegedi Orvostudományi Egyetemnek (1973-ban ebben is játszott a „krónikás”). Az egyetemi zenekar megalakítására 1984-ben is történtek kísérletek. Végül 1992-ben alakult meg Gyüdi Sándor, a későbbi Liszt Ferenc-díjas karnagy, a Szegedi Szimfonikus Zenekar jelenlegi igazgatója vezetésével, de 2005-ig nem működött folyamatosan: ebben az évben állt a zenekar élére Somorjai Péter, a jelenlegi karmester, aki ezután biztosította a rendszeres és sikeres működést; a jubileumi koncerttel az innen számított 20 évet ünnepelték.

Örvendetes, hogy van Szegeden nem hivatásos szimfonikus zenekar (egykoron volt több is), mely a Szegedi Tudományegyetem keretei közt működik, de otthona a szegedi Szent-Györgyi Albert Agóra, itt van próbaterme és itt rendezi hangversenyeit, miként a mostanit is.

A műsor Somorjai Péter állította össze és tanította be, azonban három karnagy vezényelt egymás után: először az első karmester, Gyüdi Sándor: ő Bizet Djamileh c. operájának invenciózus nyitányát dirigálta, keze alatt lendületesen szólalt meg a zseniális, ám nem túl szerencsés sorsú zeneszerző szép műve. Telitalálat volt ezután, hogy Dvořák VII. szláv táncát éppen Gyimóthy Zoltán vezényelhette, aki a szegedi Fricsay Ferenc Fúvószenekar karnagya: Dvořák ezen szláv tánca bővelkedik remek rézfúvós szakaszokban. Az Universitas tagjai kamaraegyütteseket is alakítottak, s a jubileumi hangversenyen ezen együttesek is gazdagították a műsort. Dohnányi Ernő C-dúr szerenádja Induló c. tételét Kovácsné Tóth Ágnes (hegedű), M. Tóth Tivadar (mélyhegedű) és Szalai Judit (gordonka) játszotta el, kiváló előadásban ismerhettük meg a nagy zeneszerző hangulatos művét.

Sosztakovics népszerű 5 kis darabjából ezúttal három tétel – Prelúdium, Gavotte, Polka – hangzott el; különleges, családi kvartettet hallhattunk: a hegedűszólamot Kovácsné Tóth Ágnes, a klarinétszólamot leánya, Kovács Ágnes, a gordonkaszólamot Szalai Judit szólaltatta meg, s ezúttal marimba is társult az együtteshez, e szép hangszeren Kovács Gábor, Kovácsné Tóth Ágnes fia játszott (e változattal és produkcióval a nagy orosz komponista is elégedett lett volna).

A rövid kamarahangversenyt Igor Frolov (1937–, orosz hegedűművész és zeneszerző): Tréfa c. műve zárta, szintén családi kvartett-tel: az első hegedű Kiss Laura, a második hegedűs Talpai Judit, Laura lánya volt, Győri Péter, a Király Könyg Péter Zeneiskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanára zongorázott, dobbal pedig Talpai Dániel, Laura fia működött közre; ez a darab is remekül szólalt meg, s nagy sikert aratott.

Az ünnepi hangverseny fénypontja Muszorgszkij-Ravel: Egy kiállítás képei c. nagyhatású alkotása volt, mely előtt Somorjai Péter mondott frappáns ismertetőt, érdekes, elemző módon közelítve a műhöz. Azt eddig is tudtuk, hogy Victor Hartmann neve fönn sem maradt volna, ha Muszorgszkij e művét nem írta volna meg festményei alapján (aki látta már e festmények fotóit, ezzel egyetérthet...) De azt talán még nem hallottuk, hogy Muszorgszkij műve – nem szép; a kiváló karnagy az esztétikum lényegére tapintott rá: az érzékelhető szép nem azonos az esztétikai csúcsteljesítménnyel. A zseniális – Ravel által különleges magaslatokba emelt – mű ezután tökéletesen szólalt meg, a hivatásos zenekarok számára sem könnyű effektusok maradéktalanul csendültek föl, valamennyi hangszercsoport maximálisan teljesített. Az Universitas Szimfonikus Zenekar koncertjeinek rendszeres látogatója és krónikása bizvást kijelentheti: a zenekar e mű előadásával története egyik magaspontjához érkezett, ezt a közönség is értékelte: a szünni nem akaró tapsokat a jubiláló társulat A kijevei nagykapu c. tétel záró részletével hálálta meg.

Isten éltesse tehát az évfordulós zenekart, s adjon újabb – nem 20, hanem – legalább 40 év sikeres működést!

Kiss Ernő

A JUBILEUMI KONCERT KÉPEI

Gyüdi Sándor, az alapító karnagy

Gyimóthy Zoltán, a zenekar „igazgatója”

Somorjai Péter, a zenekar karmestere Muszorgszkij Egy kiállítás képei c. művéről beszél, előtte a zenekar gordonkaszólama

Köszönetnyilvánítás Gyimóthy Zoltánnak és Somorjai Péternek

A zenekar I. hegedű szólama

Sosztakovics: 3 kis darab
 Kovács Gábor (marimba), Kovács Ágnes (klarinét)
 Kovácsné Tóth Ágnes (hegedű), Szalai Judit (gordonka)

Csoportkép a zenekar 20 évvel ezelőtti tagjaival

Universitás Szimfonikus Zenekar, 2025